

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
website: Delfland.knnv.nl
twitter: KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland
Youtube: [klik hier](#)

Nieuwsbrief 196 30 mei 2023

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk (zuid), Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.

Afdeling van de
Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

VOORUITBLIK

Rubriek Lief en Leed

Leden die een geboorte meemaken, gaan trouwen, ziekenhuis opname, overledene in de directe kring. Stuur een bericht voor deze rubriek.

Het algemeen bestuur van Delfland

verkiezinguitslag (fifty fifty)

13 zetels voor de behoudende partijen
(BBB, JA21, Hart voor Nederland,
SGP, CDA en VVD)

13 zetels voor de progressieve partijen
(Water Natuurlijk, AWP, PvdA, PvdD)

geborgde zetels (fifty fifty)

2 geborgde zetels voor
LTO (agrarische sector)

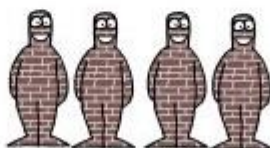

2 geborgde zetels voor
Natuureigenaren
(NM, ZHL, SBB)

Het dagelijks bestuur van Delfland (dan ook fifty fifty?)

1 Dijkgraaf
(aangesteld)

4 hoogheemraden
(gekozen door algemeen bestuur)

Natuurlijk Delfland schrok enorm van het bericht dat de twee leden die namens de fractie Natuurterreinen in het Algemeen Bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland zitten een behoudende coalitie aan de macht brengen.

De uitslag vraagt om een evenwichtige coalitie, gezien de uitslag van de verkiezingen.

Zie het bovenstaand affiche. Verspreid het affiche.

Laat je stem horen!!!! [Klik hier](#)

Voor een samenvatting van de al ingezonden reacties op dit bericht, zie de Bijlage bij deze Nieuwsbrief

Jaarthema 2023: Biodiversiteit

Dit jaar staat in het teken van biodiversiteit. Wij hanteren hierbij o.a. het Soort van het Seizoen Soort van het seizoen, april – juni: paardenbloemen en hun bezoekers
Kijk uit naar deze planten en de insecten.

Fotografeer deze en stuur ze op via natuurlijkdelvland@knnv.nl

Lees de informatiebrief [klik hier](#)

<p>Jaarthema 2023: Biodiversiteit</p> 	<p>Een mooi beeld van de biodiversiteit in het gras rond het Melarium, Cor Nonhof</p>																					
<p>Vanaf week 14 zijn de reuzenberenklauwbrigades op pad: De diverse RBB's rukken weer uit, geef je op via natuurlijkdelfland@knnv.nl</p> <table border="0"> <tr> <td>Delft:</td> <td>Abtswoudse Bos West,</td> <td>maandagavond</td> </tr> <tr> <td>Delft:</td> <td>Abtswoudse Bos Midden,</td> <td>zaterdagmiddag</td> </tr> <tr> <td>Delft:</td> <td>Abtswoudse Bos Oost,</td> <td>overdag door de week, wisselend</td> </tr> <tr> <td>Delft:</td> <td>TU wijk,</td> <td>overdag door de week</td> </tr> <tr> <td>Rijswijk:</td> <td>Wilhelminapark,</td> <td>dinsdagavond</td> </tr> <tr> <td>Pijnacker:</td> <td>Bieslandse Bos,</td> <td>woensdagavond</td> </tr> <tr> <td>Pijnacker:</td> <td>Tolhek,</td> <td>woensdagavond</td> </tr> </table>		Delft:	Abtswoudse Bos West,	maandagavond	Delft:	Abtswoudse Bos Midden,	zaterdagmiddag	Delft:	Abtswoudse Bos Oost,	overdag door de week, wisselend	Delft:	TU wijk,	overdag door de week	Rijswijk:	Wilhelminapark,	dinsdagavond	Pijnacker:	Bieslandse Bos,	woensdagavond	Pijnacker:	Tolhek,	woensdagavond
Delft:	Abtswoudse Bos West,	maandagavond																				
Delft:	Abtswoudse Bos Midden,	zaterdagmiddag																				
Delft:	Abtswoudse Bos Oost,	overdag door de week, wisselend																				
Delft:	TU wijk,	overdag door de week																				
Rijswijk:	Wilhelminapark,	dinsdagavond																				
Pijnacker:	Bieslandse Bos,	woensdagavond																				
Pijnacker:	Tolhek,	woensdagavond																				
<p>Advies Maaibeheer golfbaan Duinzicht, Wassenaar Op verzoek van de KNNV afd. Den Haag en de stichting Golf Duinzicht is er een onderzoek gedaan en advies uitgebracht over het maaibeheer van de golfbaan. Om het verslag te zien: klik hier</p>																						
<p>30 mei, 19:00 – 20:30 uur, team Vissen Een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van vissen Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben wel verwachten we een actieve deelname. Belangstellenden die kennis willen maken met het Team worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Opgeven is verplicht en vraag de locatie aan via vissen@delfland.knnv.nl</p>																						
<p>1 juni, 19.30 –21.30 Inventarisatie waterleven, Abtswoudse Bos Het doel van het team Water is onderzoek, educatie en bescherming van zoogdieren. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben. Wel verwachten we een actieve deelname. Belangstellenden die kennis willen maken met het team worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Opgeven is verplicht en vraag de locatie aan via educatie@delfland.knnv.nl</p>																						
<p>5 juni, 10.00 –12.30, Paddenstoelen, Broekpolder, Vlaardingen Het doel van het team Paddenstoelen is onderzoek, educatie en bescherming van paddenstoelen. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben wel verwachten we een actieve deelname. Belangstellenden die kennis willen maken met het team worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Informatie via paddenstoelen@delfland.knnv.nl</p>																						
<p>6 juni, 10.00 –12.00, natuurcafé Insecten, Melarium In een natuurcafé ontmoeten natuurliefhebbers elkaar om ervaringen uit te wisselen. Dit keer is het thema insecten. De toegang is gratis. Het Melarium is te bereiken via de Thijssesweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijssesweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.</p>																						
<p>Tuintip - Snoeien: zorg ervoor dat alle hagen voor 21 juni gesnoeid zijn en snoei ook de vaste planten die net uitgebloeid zijn. Waarbij een ongesnoeide haag kan bloeien, waarbij vele insecten een voedselbron hebben.</p>																						
<p>Sterrenhemel donderdag 1 juni Vandaag begint de weerkundige zomer. De meteorologische zomer omvat per definitie de maanden juni, juli en augustus. De astronomische zomer begint op 21 juni.</p> <p>zaterdag 3 juni 03.00: Het maximum van de meteorenzwerm ω-Scorpiiden vindt vandaag plaats. Wanneer de radiant in het zenit zou staan, zouden er van deze zwerm naar verwachting gemiddeld zo'n 5 meteoren per uur vallen. De radiant van de zwerm staat rond 1:00 uur in het hoogste punt aan de</p>																						

hemel, op 18° boven de horizon. Er is dan bij ons ieder uur slechts een enkele meteor van deze zwerm zichtbaar. Samen met meteoren van andere zwermen, en sporadische meteoren, zijn er bij donkere, heldere hemel in totaal circa 0–2 meteoren per uur zichtbaar. De Maan is voor ongeveer 100% verlicht en is een flinke stoorzender;

23.52: De Maan staat 38' ten noorden van Antares, de helderste ster van het sterrenbeeld Schorpioen (+1,0m). De dichtste nadering gebeurt om 23:52, in onze streken op 9° hoogte boven de zuidzuidoostelijke horizon. De Maan is voor 100% verlicht.

zondag 4 juni

05.42: Het is Volle Maan. De Maan staat vrijwel precies tegenover de Zon aan de hemel. We zien hierdoor de Maan vrijwel de hele nacht, en de verlichte kant van de Maan is naar de Aarde gekeerd.

13.01: Venus bereikt zijn grootste oostelijke elongatie en is avondster. De hoekafstand van Venus tot de Zon bedraagt 45°24'. De planeet staat ten oosten van de Zon en gaat na de Zon onder. De planeet heeft nu magnitude -3,9, is voor 50% verlicht en heeft een schijnbare diameter van 23,7". Aan het einde van de burgerlijke schemering, rond 22:41 uur, staat Venus nog 20° boven de horizon, in het westnoordwesten.

Afdelingswinkel, verkoopadres van de KNNV Uitgeverij en de Jeugdbondsuitgeverij
Bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via natuurlijkDelfland@knnv.nl

De geheimen van het weer

Herken voortekens in wolken, wind, heuvels, straten, planten, dieren en dauwdruppels

Auteur(s): Tristan Gooley
€ 24,95

TERUGBLIK: Waarnemingen

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.waarneming.nl

Nb. De afspraak in de vogelwereld is dat foto's met nesten en eieren niet worden gepubliceerd om ze niet te verstoren. We zullen dus alleen de waarneming in de Nieuwsbrief opnemen.

21/05, **vaal kokerbeertje**, Den Hoorn, Willemein

Het **vaal kokerbeertje** is een nachtvlinder en komt voor in Europa. De eerste waarnemingen in Vlaanderen dateren van 2008. Sindsdien heeft de vlinder zich aldaar stevig gevestigd. In 2014 werd de soort voor het eerst in Nederland waargenomen. Het is dus een nieuwkomer in Nederland
De rupsen zitten het liefst op muren en daken, waar ze van algen leven.

22/05, **merel**, Delfgauw, Bart Hendriks

23/05, dode **bruine rat**, Havanastraat, Delft, Aukje Gjaltema

24/05, **kleine parelmoet** op **boterbloem**, Delft, Willemein

24/05, **paardenbloemspanner**, Hillenlaan, Delft, oker7

25/05, de eerste **hommel** op mijn balkon dit jaar. nog nooit zo laat gehad, Syriësingel, Delft Aukje Gjaltema

25/05, **oosterse morgenster**, Delfgauw, Bart Hendriks

25/05, **darrenraat**, boomgaard Veelust, Delft, Hans van Mechelen

Darrenraat: delicatessen voor fazant en koolmees.

In boomgaard Veelust op Abtswoude vertelt imker Hans van Mechelen: "Vamiddag een stuk raat met darren uitgesneden. Het lag net op de houtwal en de **koolmezen** uit de **walnotenboom** kwamen er al op af... ..maar ze werden snel weggejaagd door het mannetje van de **fazant**.

Zie foto Hans van Mechelen. Jantine Pol heeft een video gemaakt.

26/05, **bastaardsatijnrups**, Kijkduin, Lia Claus

27/05, **dubbele scherpe boterbloem**, Kwintsheul, Willemein

27/07, **meerkoetjes**, Himalayapad, Tanthof West, Delft, Aukje Gjaltema

Mijn troetelkoetjes uit de vorige nieuwsbrief: op de foto nog 3 jongen, nu nog maar 1.....

Er is (nog steeds) weinig te eten, en dat baggeren hier maakt het er niet beter op.

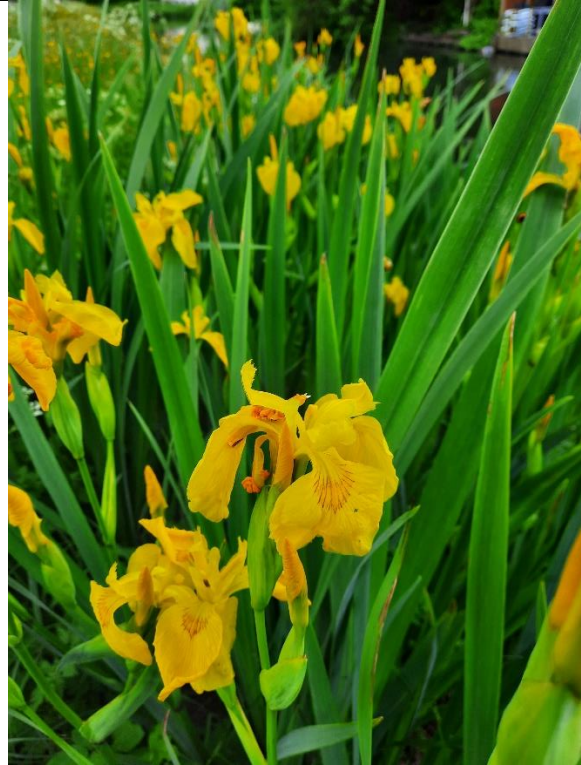

27/05, **lantaarntje** eet **mug**, Kwintsheul, Willemein

Ik ging op een bruggetje zitten om een **kroosvlinder** te fotograferen, daalde er een **lantaarntje** met **mug** op mijn hand. Ze begon de mug op te smikkelen, terwijl ik voorzichtig de **kroosvlinder** fotografeerde en vervolgens zag hoe een ander **lantaarntje** dat **kroosvlindertje** greep en begon op te peuzelen.

27/05, **miersikkelwants** op de vensterbank, Sijriësingel, Delft, Aukje Gjaltema

De gele lissen staan in volle bloei, Geert

22/05, nest met eieren van het **waterhoen** op Landgoed Welgelegen, Juliaalaantje 2, Rijswijk, Anja van der Wallen.

Nb. De afspraak in de vogelwereld is dat foto's met nesten en eieren niet worden gepubliceerd om ze niet te verstoren. We zullen dus alleen de waarneming in de Nieuwsbrief opnemen.

24/05, waarom zo weinig insecten dit jaar?, Lies Verstraaten, Maassluis

Misschien een vreemde vraag:

Elke dag wandel ik met mijn hond op diverse locaties. Dit jaar valt mij op dat er extreem weinig insecten, bijen en vlinders zijn. De bermen staan volop in de bloei maar bijna geen insect brengt ze een bezoek. Is dit al eerder gemeld?

Reactie: Waarschijnlijk is het een combinatie van een zeer droge zomer vorig jaar en het koude en natte voorjaar. Waarbij opgemerkt, dat de teruggang van het aantal insecten al jarenlang het geval is. Daar zijn beheersmaatregelen en landbouwgif de belangrijkste oorzaken van.

TERUGBLIK: Activiteiten

22 mei, 20.00 uur, bestuursvergadering, Melarium

De bestuursvergadering van 22 mei ging met name over het stoppen van Geert als voorzitter. Hij heeft een lijstje met de taken die hij uitvoert en die taken moeten opnieuw verdeeld worden. De hele lijst ziet er indrukwekkend uit, maar elk onderdeel is prima te doen voor een nieuweling.

Vele handen maken licht werk, dus wie doet mee?

Neem contact op met Geert voor een toelichting: 06 - 33 00 17 42

22 mei, RBB Abtswoudse Bos West, Renske Ligtmans

Dit was onze tweede avond in Kerkpolder. We hebben met 5 vrijwilligers gestoken. Er is heel hard gewerkt, en het gebied (zie kaartje), is onder controle. Er staan nog wel veel zaailingen die we in de nazomer kunnen weghalen. De RBKs waren al verspreid naar alle kanten van dit kruispunt van paden. Bij de soms nog jonge planten was het lastig om het verschil te zien tussen de reuzenberenklauwen en de gewone berenklauw. We hebben goed op de rode spikkels op de stelen gelet.

Natuurlijk rapen we soms ook plastic afval op. Er lag een grote plastic tas midden in het bos. Bij nadere inspectie bleek er een enorme hondendrol in te zitten! Bij het scheiden van de wortel van de stengel met een spa is er een druppel sap in het gezicht van een vrijwilliger gespoten. Dit is direct met water schoongespoeld, een zakdoek voor gebonden en twee dagen met een pleister gelopen. De plek is gelukkig niet rood geworden.

Na afloop hebben we met de groep nog even staan nagenieten van het mooie bos nu vrij van RBKs. Het is verwonderlijk dat je je in zo'n postzegel bosje in een soort groene kathedraal kunt wanen.

23 mei, 17.30 uur, aanbieding van de petitie Actie Welgelegen

Gerard van Poelgeest was even in Rijswijk; de adellijke Gerard was in 1473 eigenaar van Welgelegen.

Hij heeft de handtekeningen van de petitie "Sta geen uitbreiding van padel toe in park Welgelegen" aangeboden aan de burgemeester van Rijswijk, mevrouw Huri Sahin. Zij heeft toegezegd dat wij deze petitie in het college ter sprake zal brengen en een reactie zal geven.

23 mei, drie slechtvalkjongen geringd, Huub van 't Hart

In onze slechtvalkkest op de watertoren van TU Bouwkunde zijn drie jonge slechtvalken geringd. Alledrie vrouwtjes.

Foto's Ben Lemmers.

Kast en binnencamera zijn schoongemaakt door de facilitaire dienst van Bouwkunde. In de kast lagen de nodige restanten van halsbandparkieten. Een nieuw onderdeel van het slechtvalkmenu? Er waren twee medewerkers van Bureau Waardenburg Eco mee. Zij voeren een onderzoek uit met twee ontwerpers van de faculteit EWI. Die ontwerpen een draagharnas om daarmee één van de jonge slechtvalken uit te rusten. Dit harnas kan dan gebruikt worden voor allerlei onderzoek naar de slechtvalk.

23 mei, berenklauwen steken, Akkerdijkse Bos, Elly

Hier is Cor druk bezig met steken in het Akkerdijkse Bos. Wat een actieve man!

24 mei, groenplan gemeente Westland aangenomen

De gemeenteraad Westland heeft het groenplan aangenomen.

Dit plan bevat de volgende maatregelen

1 Meer ruimte voor Bomen: Bomen aanplant met scholen, boomfeestdag, aanleg minibossen

2 Verbeteren variatie en kwaliteit bestaand groen: Ecologisch beheer, verbeteren leefruimte vleermuizen en dakhouders

3 Uitbreiden natuurgebieden: Natuur inclusief bouwen, natuurvriendelijke oevers aanleggen

4 Meer groen, minder tegels: NK Tegelwippen, Steenbreek

5 Westlanders actief in het groen: Geveltuinen, groenbeheer door de buurt, Westland Natuur- en Techniekweb inzetten bij scholen (voorlichting/educatie)

Met het plan is 2,5 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de jaren 2023, 2024, 2025 en 2026.

Geert heeft de instemming van Natuurlijk Delfland / Westland voor het plan aan de gemeenteraad overgebracht.

24 mei, RBBPijnacker Biesland, Ton Langeveld

Op woensdagavond 24 mei hebben vier brigadisten van RBBPijnacker Biesland de reuzenberenklauwen op het terrein rond het DHC-stadion uitgestoken. Daarna was het terrein van Race Planet aan de beurt. Hier stonden de reuzenberenklauwen tussen omgevallen bomen en bramenstruiken, wat het uitsteken extra uitdagend maakte.

De terreinen van de ernaast gelegen bedrijven waren afgesloten, zodat de daar staande reuzenberenklauwen pas de volgende dag konden worden verwijderd door de brigadist die ook overdag actief is.

25 mei, 20.00 – 21.30 uur, team Bomen, Melarium, Delft

Er wordt een mobiele bomenwandeling voorbereid en een emailadres aan een boom gegeven waardoor een ieder met de boom kan communiceren.

25 mei, 21.45 uur, inventariseren vleermuizen Abtswoudse Bos, Delft, Marijke Heijne

Vleermuisinventarisatie, Abwoudebos 22.00

Aanwezig; Martin met gast Jaap, Koert, Geert en Marijke

We hebben rondje gelopen met op verschillende plekken gewone dwerg vleermuizen , 1 x een ruige dwergvleermuis en 1x en rosse vleermuis.

Ook nog 1x een melding van een meer vleermuis, maar dit is onzeker.

Op de terugweg hoorden we ook nog het geluid van een veenmol, wat een prachtig geluid.

Dit was voor mij (Marijke) nogal emotioneel omdat ik na de hersteloperatie van mijn oor dit weer kan horen.

27 mei, 10.00 –12.00 uur Maak kennis met de Woudtse Tuin

Er waren vijf mensen die hun schouders onder de Woudtse Tuin willen zetten. Er zijn ideeën uitgewisseld en er wordt een schetsontwerp gemaakt.

Melarium ons clubhuis

Het Melarium, natuurhuis voor natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

Tip: gebruik via een routeplanner alleen Thijsseweg 11 en niet Melariumpad 11, je komt dan op de snelweg uit.

Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, natuurlijkDelfland@knnv.nl.

[Klik hier voor meer informatie](#)

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen

Ted Kruithof, verwerken van de inzendingen

Anna Kreffer, Soort van het Seizoen

Huub van 't Hart, coördinator Natuurbescherming en Natuurontwikkeling

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

En vele personen die in de bijdragen staan.

Het redactieadres is natuurlijkDelfland@knnv.nl zie ook het briefhoofd.

TIPS

Onderzoek: parken vervuild met stoffen uit anti-vlooiemiddelen

[Klik hier](#)

Maak je tuin bijvriendelijk

[Klik hier](#)

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.

Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.